

Til: Helse- og omsorgsdepartementet

Lillestrøm, 18 april 2022

Høringsuttalelse - Forslag til midlertidig lov om midlertidig forskriftshjemmel om tilpasninger i regelverket for fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av covid-19

Foreningen For Fritt Vaksinevalg er en ideell medlemsforening som ble etablert i 2015. Vi er tilknyttet den internasjonale paraplyorganisasjonen [European Forum for Vaccine Vigilance](#) som består av medlemsorganisasjoner fra 25 europeiske land med til sammen over 100.000 medlemmer som har som formål å arbeide for et fritt vaksinevalg for alle borgere i Europa.

[Foreningen for Fritt Vaksinevalg](#) er en menneskerettsorganisasjon som ser på som vår viktigste oppgave å forhindre at det blir innført indirekte eller direkte tvangsvaksinering i Norge. Vårt formål er å fremme og forsvare individets rett til et fritt vaksinevalg på vegne av seg selv og sine barn i samsvar med prinsippene i en demokratisk rettsstat. Råderetten over eget legeme må forbli hos individet selv. Dette angår oss alle og handler om grunnleggende menneskerettigheter.

Innledning:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut på høring et forslag om en egen midlertidig lov om midlertidig forskrift om tilpasninger i regelverket for fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19.

Forskriftshjemmelen er foreslått utformet slik at forhandlingsmøter eller møter i klagesaker - etter fylkesnemndas avgjørelse - helt eller delvis skal holdes som fjernmøter. Videre at avhør, rådslagning og avstemning skal kunne gjennomføres som fjernavhør / fjernmøte.

En slik beslutning om å gjennomføre møter, avhør, rådslagninger og avstemninger, samt muntlig og skriftlig behandling, skal i følge forslaget ikke kunne kreves rettslig overprøvd. **Alle slike beslutninger skal i følge forslaget kunne tas uten samtykke fra de berørte partene.** Sykdom eller smittebegrensende tiltak vil kunne være gyldige grunner til en slik avgjørelse.

Videre: Dersom fylkesnemnda anser det "byrdefullt" å gjennomføre saken med ordinære regler eller via fjernmøte som følge av utbruddet av covid-19, skal saken kunne behandles i en kombinasjon av muntlig og skriftlig behandling. Dette innbefatter også vedtak i saken. **Heller ikke her er det krav om samtykke fra de berørte partene.**

Disse reglene har vært benyttet under covid-19 pandemien, og forskriftshjemmelen gjelder til 1. juli 2022. Det foreslås nå at de skal gjelde frem til 1. januar 2024.

Argumentasjon til departementet er at “covid-19-pandemien har vist seg å være uforutsigbar” og at man ønsker å unngå forsinkelser pga sykefravær. Loven ble mest benyttet i starten av pandemien.

INNHOLD

1. Lovforslaget innebærer svekket rettssikkerhet for de aller svakeste i samfunnet
2. Deres rettssikkerhet trues på de aller viktigste områdene i livet
3. Dårligere rettssikkerhet kan ikke forsvares ut fra dagens smittesituasjon
4. Dårligere rettssikkerhet vil kunne besluttes uten faglig fundering
5. Konklusjon

1. Lovforslaget innebærer svekket rettssikkerhet for de aller svakeste i samfunnet

Foreningen har erfart gjennom den mer enn to år lange nedstengingen i Norge i forbindelse med covid-19 pandemien at grunnlovfestede rettigheter har vært fratatt de som har valgt å ikke la seg vaksinere. Vi i Norge har et lovfestet rett til informert samtykke, som innebærer at den enkelte ikke skal utsettes for press eller tvang når det gjelder vaksinasjon og at innsikt i den enkeltes helse samt utfyllende og balansert informasjon om det medisinske inngrepet skal foreligge.

De foreslåtte reglene for fylkesnemndene vil gjelde ved tvangssaker i forhold til barn, herunder vedtak om omsorgsovertakelse, tvangsplassering på institusjon for barn med alvorlige atferdsvansker, saker om samvær og tilbakeføring til foreldre etter et vedtak om omsorgsovertakelse, tvangsadopsjon og besøksforbud.

I tillegg gjelder reglene innleggelse og tvangstiltak overfor rusmisbrukere, inklusiv gravide rusavhengige, tvangstiltak overfor personer med psykisk utviklingshemming, samt ivaretagelse av deres grunnleggende behov som personlig trygghet, hygiene, mat og drikke m.v.

Og der fylkesnemndene fungerer som smittevernemnd gjelder reglene om tvungen isolering og tvungen legeundersøkelse og innleggelse.

Vi snakker med andre ord om rettssikkerheten til barna, deres foreldre, til rusavhengige og til psykisk utviklingshemmede m.fl. For disse skal det m.a.o. kunne foretas fjernavhør av barn, foretas avgjørelser i overføringssaker og andre tvangstiltak som gjelder barn, samt tvangstiltak overfor psykisk utviklingshemmede. Når fylkesnemnda bestemmer, skal slike møter erstattes av skriftlig og muntlig saksbehandling. Og dette uten at de berørte partene får gi sitt eventuelle samtykke.

Et digitalt møte kan aldri sidestilles med et vanlig møte. Selv departementet innrømmer at kroppsspråk og stemmebruk blir mindre tydelig, at det oppstår tekniske utfordringer på lyd og bilde, og at man ikke kan forsikre seg om hvem som er til stede i rommet. Bevisføring i beslutningssaker kan bli problematisk. Mennesker som har vanskelig for å uttrykke seg, slik som de gruppene som berøres her, lider mye mer under disse omstendighetene enn ressurssterke mennesker. For disse gruppene bør regelen være at avhør ikke gjennomføres og avgjørelser ikke tas under slike forhold.

Rettssikkerheten trues ytterligere dersom fylkesnemnda beslutter å droppe fjernmøter helt til fordel for skriftlig/muntlig saksbehandling.

Stortinget skal her stemme på et forslag om at fylkesnemnda - uten krav om å vise til medisinske eller vitenskapelige forhold - skal ha rett til å skyve til side sårbare gruppers rettigheter av ressursmessige hensyn, eller av smittevernmessige hensyn.

Foreningen mener at instansene må - under enhver omstendighet - gjøre sitt aller ytterste for å verne om rettssikkerheten til disse menneskene, enten dette innebærer en overføring av flere ressurser eller tilpasning av smittevernregler.

2. Deres rettssikkerhet trues på de viktigste områdene i livet

Som nevnt behandler fylkesnemndene tvangssaker etter barnevernloven, som vedtak om omsorgsovertakelse, tvangsplassering på institusjon, saker om samvær og tilbakeføring til foreldre, om tvangsadopsjon og besøksforbud.

I tillegg behandler de tvangssaker som innleggelse, legeundersøkelse og isolasjon overfor rusmisbrukere (inkludert gravide rusavhengige), tvangstiltak overfor personer med psykisk utviklingshemming, og beslutninger som berører deres grunnleggende behov som personlig trygghet, hygiene, mat og drikke m.v.

Slike saker er selvsagt uhyre inngripende for de berørte.

Barne- og familiedepartementet sier selv i høringen: *“Tvangssaker etter barnevernloven er svært inngripende for barn og foreldre, og det stilles strenge krav til å ivareta deres rettssikkerhet. Dette omfatter både prosessuelle rettigheter og grunnleggende menneskerettigheter, herunder retten til familieliv og en rettferdig rettergang”*.

Disse meget alvorlige inngrepene i enkeltmenneskers liv må behandles med den ytterste respekt og følge de eksisterende prosessuelle lover og regler som er laget for nettopp å ivareta deres grunnleggende menneskerettigheter, herunder retten til familieliv og en rettferdig rettergang.

Når departementet argumenterer med at de frykter forsinkelse grunnet eventuell sykdom eller problemer med å oppfylle hensyn til smittevern, kan det virke som de har glemt hva som står på spill.

3. Dårligere rettssikkerhet kan ikke forsvares ut fra dagens smittesituasjon

Vi befinner oss i en situasjon der smittetoppen allerede er nådd og antall innleggelser og døde som følge av covid-19 går ned. Folkehelseinstituttet melder i sin ukerapport for uke 13 (28 mars - 3 april) en nedgang på 35% i antall innleggelser siden uken før. Antall døde er gått ned fra 167 i uke 12 til 99 i uke 13.

Omikron BA.2 overtok for omikron BA.1 i uke 6, og utgjør idag 93% av prøvene, melder FHI. Trenden er at nye virusvarianter blir mildere, ikke mer alvorlig.

Likevel er det slik at det sykemeldes langt flere av covid-19 etter at nedstengingen opphørte, enn under selve nedstengingen da departementet benyttet seg av muligheten for fjernmøter og skriftlig/muntlig saksbehandling. Hvordan kan departementet argumentere med at de bekymrer seg for en ytterligere økning i antall syke, når vi vitterlig har passert smittetoppen? Når departementet uttrykker at de er bekymret for hvilken vei pandemien kan gå, tillater vi oss å spørre: Hvor mange runder med viruset og hvor mange doser av vaksinen regner departementet med i sine beregninger?

Høringsnotatet slår dessuten fast at behovet for fjernmøter og skriftlig/muntlig saksbehandling til erstatning for ekte møter ble mest brukt i begynnelsen av pandemien og at behovet er redusert.

4. Dårligere rettssikkerhet vil kunne besluttes uten faglig fundering

Når sårbare gruppers rettssikkerhet settes til side av hensyn til smittevern, uten at de berørte parter får rett til å samtykke eller klage på avgjørelsen, ville man forvente at det i det minste foreligger medisinskfaglige og vitenskapelige forhold som tilsier at dette er helt nødvendig.

Dessverre har vi sett gjennom de siste to årene at rettssikkerheten er blitt truet ved at administrativ og politisk ledelse baserer sin covid-19 politikk og ensidige vaksine-strategi på en rekke faglige premisser som er dels gale, dels ikke eksisterende.

De harde restriksjonene i mars 2020 ble rullet ut både i Norge og i andre land basert på høyst overdrevne anslag utarbeidet av prof. Fergusson ved Imperial College London. Tallene var også uetterrettelige. Hvorfor ble så inngripende restriksjoner iverksatt på et så tynt vitenskapelig grunnlag?

De som fulgte med i offisiell statistikk fikk med seg at dødeligheten til covid-19 var lav; som en moderat til alvorlig influensa. Medieoppslagene var høyst overdrevne og bar preg av systematisk fryktpropaganda samtidig som helsepolitikken bar preg av taktfast marsjering til de store organisasjonenes retningslinjer, fremfor bruk av erfaring fra tidligere epidemier, vitenskapelig grunnlag for nytten av restriksjonene og av tilpasning til nasjonale forhold.

Fra dag 1 av pandemien fantes effektive medisiner mot covid-19 på norske apotek. Disse ble ikke gjort tilgjengelige for pasientene. Tilskudd som vitamin D for å styrke immunforsvaret og bekjempe infeksjon ble i praksis totalt neglisjert.

Vaksine som den eneste løsningen ble beordret, selv om basal virologi tilsier at man skal være ytterst tilbakeholdende med vaksiner under en pågående epidemi, både for å sikre bred naturlig flokkimmunitet og for å hindre utvikling av alvorligere virus mutasjoner.

Vaksinene har vist å ha en absolutt effektivitet i intervallet 0,84 - 1,3 dvs så godt som virkningsløse, samtidig har den svært svake effekten vist å ha ytterst kort holdbarhet. Vaksinene er hasteutviklede og kun godkjent på nødbetingelser: Dersom de tilgjengelige effektive medisiner som lå klare på norske apotek hadde blitt godkjent for bruk mot covid-19 ville nødbetingelsene ikke vært oppfylt. Er det helsemessige eller politiske vurderinger som ligger til grunn for en ensidig vaksinepolitikk?

Heretter bør vi sikre oss - gjennom regelverk og lover - at de rette vurderingene ligger til grunn. En medisinsk vitenskapelig og juridisk ankeinstans må etableres og sammensetningen av dens deltagere må gjøres på en slik måte at den ikke blir nok et område for manipulasjon og politikk.

5. Konklusjon

Siden det ikke finnes logiske eller medisinskfaglige årsaker til å ville risikere rettssikkerheten til de aller svakeste i samfunnet antar foreningen at det er helt andre årsaker til at departementet ønsker å få hjemmel til å begrense den enkeltes rettssikkerhet.

Foreningen har i tidligere høringsvar beskrevet hvordan regjeringen og fagmyndighetene tilrettelegger for en nedtrapping av nasjonalstatens myndighet til å ivareta innbyggernes helse, og en tilsvarende opptrapping i myndigheten til de verdensomspennende organisasjonene (som FN, EU og WHO) til å gripe inn i enkeltmenneskets liv her i Norge: Nå skal dette også gjelde barna, deres foreldre, rusavhengige og psykisk utviklingshemmede.

Stortinget har her et enormt ansvar til å stanse denne bekymringsfulle utviklingen, som truer demokratiske prinsipper og grunnlovfestede rettigheter for alle.

Foreningen ber innstendig om at stortinget stemmer mot regjeringens forslag.